

WYMAGANIA EDUKACYJNE. KLASA 8

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
1	O czym będziemy się uczyć na lekcjach EDB – zasady bezpieczeństwa. Nasz klasowy kontrakt	-	-	-	-	-
2	Istota udzielania pierwszej pomocy	▶ wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku	▶ uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy ▶ omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku	▶ omawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	▶ wyjaśnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	▶ przedstawia rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy ▶ ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku
3	łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać	▶ rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia ▶ unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo ▶ ocenia własne	▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania	▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej ▶ podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej	▶ wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” ▶ rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym	▶ uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych ▶ charakteryzuje

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		możliwości wzywa odpowiednią pomoc	w rejonie wypadku	udzielanie pierwszej pomocy wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej		poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenie stanu zdrowia lub zagrożenia życia
4	Ocena stanu poszkodowanych	- ocenia przytomność poszkodowanego - ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) - udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej - wzywa odpowiednią	- rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - postępuje według poznanego schematu ratunkowego	- omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika - odwraca na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej	- wymienia objawy utraty przytomności - wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku - podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	- dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego - wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		pomoc				
5	Postępowanie podczas utraty przytomności i zasłabnięć	- ocenia przytomność poszkodowanego - udróżnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa - ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej - układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej - wzywa odpowiednią pomoc	- postępuje według poznanego schematu ratunkowego - udziela pomocy osobie omdlełej - wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej	- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika	- wykazuje związek między utratą przytomności a zagrożeniem życia - wymienia przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności	- wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych - omawia zasady postępowania z osobą nieprzytomną
6	Pierwsza pomoc w zaburzeniach oddychania i krążenia	- rozpoznaje czynności życiowe poszkodowanego lub ich brak - postępuje według poznanego schematu ratowniczego	wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą	- wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego - omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia	- opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) - wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie	uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		- wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej - wzywa odpowiednią pomoc		wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”	- skuteczności akcji resuscytacyjnej - wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia	wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości
7	Ciała obce w organizmie	- wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowy w przypadku zadławienia - wzywa odpowiednią pomoc	- stosuje poznany schemat ratunkowy - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	- wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia - postępuje według poznanego schematu ratunkowego	omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia
8	Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach	- wymienia środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy - wyjaśnia zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny - posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran	- wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej - opatrunki rany kończyn chustą trójkątną - stosuje podstawowe zasady opatrywania ran - stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany	- wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną - omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn - wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej	- wyjaśnia pojęcie rany - wskazuje zależność między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się - planuje wyposażenie apteczki dla kilkusobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku	- uzasadnia konieczność opatrywania ran - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		- i unieruchamiania kończyn ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne ▶ wzywa odpowiednią pomoc		▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej		
9	Tamowanie krwotoków	▶ wykonuje opatrunek uciskowy ▶ tamuje krwawienie za pomocą opatrunku ▶ wzywa odpowiednią pomoc ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	▶ wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny ▶ opisuje opatrunek uciskowy ▶ opisuje zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej	▶ układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu ▶ tamuje krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego	▶ wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok” ▶ wyjaśnia, dlaczego silny krwotok zagraża życiu ▶ wyjaśnia zagrożenie związane z silnym krwotokiem ▶ rozróżnia rodzaje krwotoków	▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz
10	Urazy kości i uszkodzenia stawów	▶ stosuje unieruchomienie obłożeniowe ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów	▶ wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu	▶ wyjaśnia pojęcie „złamanie”; ▶ wymienia przyczyny urazów kostno-stawowych	▶ wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
11	Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka	▶ demonstruje metodę chłodzenia w przypadku	▶ wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy	▶ charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych	▶ omawia skutki działania wysokiej temperatury na	▶ przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		oparzenia kończyny wzywa odpowiednią pomoc	w oparzeniach wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego	organizm człowieka wyjaśnia pojęcie „oparzenie”	własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji
12	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 2–11				
13	Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	- rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe - omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych - potrafi zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole	- omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu - wskazuje drogi ewakuacji w szkole	- omawia rodzaje alarmów - wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach - wyjaśnia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego	- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów - omawia rodzaje alarmów	- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów - uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych
14	Zagrożenia pożarowe i ewakuacja	charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy	- omawia zasady zachowania się podczas pożarów - omawia rolę różnych	wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem	wyjaśnia najczęstsze przyczyny powstawania pożarów	- uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice - planuje postępowanie

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		▶ rozpoznaje i prawidłowo zareaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole	służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych	pożaru i uzasadnia swój wybór ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych	uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze
15	Zagrożenia powodziowe	▶ wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi ▶ podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią	▶ omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym	▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratowniczych	▶ wyjaśnia, dlaczego na terenach powodziowych należy przeciwdziałać panice
16	Zagrożenia związane z działalnością człowieka	▶ wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka ▶ opisuje pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych ▶ wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych ▶ omawia zasady postępowania w razie intensywnej śnieżycy	▶ omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ opisuje rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w organizacji ewakuacji	▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb organizujących ewakuację

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
17	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 13–16				
18	Bezpieczne państwo	▶ wymienia składniki bezpieczeństwa państwa	▶ wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”	▶ wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa	▶ określa istotę problemu bezpieczeństwa	▶ podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa
19	Polska a bezpieczeństwo międzynarodowe	▶ orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski	▶ wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski ▶ omawia misję Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	▶ wymienia organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ▶ wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP	▶ omawia filary współczesnego bezpieczeństwa Polski ▶ omawia podstawowe zadania Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa ▶ wyjaśnia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	▶ omawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ▶ opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
20	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	▶ przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	▶ opisuje sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	▶ wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa państwa	▶ przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	▶ dobiera i tworzy umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
21	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 18–20				
22	Zasady orientowania się w terenie	wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka	wyjaśnia zasady orientowania się w terenie	- orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych - wskazuje kierunki świata za pomocą kompasu	wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i fazy Księżyca	wskazuje kierunki świata za pomocą busoli i GPS
23	Posługiwanie się mapą	wyjaśnia zasady orientowania się w terenie za pomocą mapy	- wskazuje różnicę między mapą a planem; - posługuje się planem	- rozróżnia znaki topograficzne - czyta mapę topograficzną	- orientuje się w terenie według mapy - orientuje mapę geometrycznie i magnetycznie	- porównuje mapę z terenem - określa swoje miejsce na mapie
24	Strzelecka broń sportowa	- rozróżnia kategorie broni strzeleckiej - opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią	wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej	opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej	uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej	wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią
25	Bezpieczeństwo na strzelnicy	wymienia okresy zjawiska strzału	wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu	opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor lotu pocisku	charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału	opisuje poszczególne elementy toru pocisku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
26	Celowanie i celność strzelania	▶ przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, klęczącą i stojącą	▶ prawidłowo zgrywa przyrządy celownicze	▶ reguluje oddech w czasie składania się do strzału	▶ prawidłowo ściąga język spustowy	▶ opisuje warunki wpływające na celność strzelania
27	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 22–26				